

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NITZAVIM • MAAMAR 7

ביאור ע"פ כי כארץ

Explication de « Car la terre »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/7/

1 ביאור ע"פ כי כארץ

Explication de [verset] « Car comme la terre ».

2 להבין שורש הדברים הנ"ל. הנה תחלה יש להבין כללות ענין ראש השנה ויוהכ"פ [ויום הכפורים] ועשיית

[ועשרת ימי תשובה] שהוא זמן התיקון לתקן פגם העוונות והחטאים וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה]

ע"פ דרשו ה' בהמצאו אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליוהכ"פ [ליום הכפורים].

Pour comprendre la racine des éléments mentionnés précédemment. Il faut d'abord comprendre dans son ensemble la notion de Roch Hachana, de Yom Kippour et des Dix Jours de Techouva : ils constituent une période de réparation (tikoun), destinée à réparer la dégradation causée par les fautes et les péchés. Ainsi nos Sages, de mémoire bénie, ont-ils enseigné au sujet du verset « Recherchez Havaya lorsqu'Il se trouve » : « Il s'agit des dix jours entre Roch Hachana et Yom Kippour. »

ומפורש בתורה כי ביום הזה יכפר כו'. ולהבין ענין התיקון הזה איך הוא (ועמ"ש בד"ה תקעו בחדש שופר)

והענין הוא כי הנה בר"ה [בראש השנה] הוא בנין הנוק' [הנוקבא] שהיא מלכות דאצילות.

Et la Torah l'énonce explicitement : « Car en ce jour Il fera expiation », etc. Pour comprendre comment s'opère cette réparation (voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Sonnez du chofar au mois ») : l'explication est que, à Roch Hachana, s'accomplit la construction de la Noukva (le féminin), c'est-à-dire Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation).

וכמ"ש ויבן ה' אלקים את הצלע כו' פי' עד"מ כאשר בית אחד נתקלקל באיזה מקום באמצעו או בתחתיתו

Comme il est écrit : « Et Havaya Elokim bâtit la côte », etc. Cela signifie, par analogie, que lorsqu'une maison est endommagée en un endroit, en son milieu ou à sa base,

הנה כדי לתקן אותו הקלקול ההכרח שיחזרו ויבנו כל הבית מחדש מיסודו עד גגו שבהתחדשות הבנין יכולים לתקן ולעשות קיום חזק גם באותו מקום המקולקל כו'.

alors, pour réparer ce dommage, il est nécessaire de reconstruire toute la maison à neuf, depuis ses fondations jusqu'à son toit ; car, en renouvelant la construction, on peut réparer [la maison] et rendre solide et durable même l'endroit endommagé, etc.

3 והנמשל יובן מזה כי פגם העוונות וחטאים עשו חסרון וקלקול למעלה בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות. כי שלשים כלכים דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות נעשים נשמה לכי"ע עשרה כלים הפנימיים בבריאה והתיכונים ביצירה והחיצונים בעשייה.

On comprendra l'analogie à partir de là : les iniquités et les péchés ont causé un manque et un dommage en haut, dans les dix Séfirot d'Atsilout. Car les trente réceptacles de Zeir Anpin et de Noukva d'Atsilout deviennent l'âme de Béria, Yetsira et Assiya : les dix réceptacles intérieurs en Béria, les intermédiaires en Yetsira et les extérieurs en Assiya.

וא"כ גם מי שיש לו רק נפש דעשייה מגיע הפגם מעונו גם באצילות היינו בעשרה כלים החיצונים דאצי המלוכשים בעשייה.

Ainsi, même celui qui n'a qu'une Nefech d'Assiya voit le défaut causé par son iniquité atteindre également Atsilout, c'est-à-dire les dix réceptacles extérieurs d'Atsilout qui sont revêtus en Assiya.

4 וזהו מ"ש הפושעים כי בגופא דמלכא. ועיין בזהר פ' תזריע ובע"ח [ובעץ חיים] בדרוש הנגעים. והעצה לתקן זה הוא עד"מ לבנות הבית מחדש.

Et cela correspond à ce qui est écrit : « Ceux qui ont transgressé contre Moi » — contre le corps du Roi. Voir à ce sujet le Zohar, parachat Tazria, et Etz Chaim, dans le discours sur les plaies (negaïm). Le remède pour réparer cela consiste, par analogie, à rebâtir la maison.

וזהו ענין ראש השנה זה היום תחלת מעשיך בנין המלי' וכן למעלה עד רום המעלות הכל נבנה מחדש לחדש כל ההשתלשלות מאין כו' מעצמות המאציל.

Tel est le sens de Roch Hachana, « Ce jour est le commencement de Tes œuvres » : la construction de Mal'hout. De même, en haut, jusqu'aux plus hauts sommets, tout est rebâti à neuf, afin de renouveler tout l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) à partir du néant, etc., depuis l'essence même de l'Émanateur.

ובזה יתמלאו כל הפגמים שנעשו באורות וכלים דע"ס [דעשר ספירות] דאבי"ע [דאצילות בריאה יצירה עשיה] כי אנת הוא שלימותא דכולהו כו'

Ainsi seront comblées toutes les lacunes apparues dans les lumières et les réceptacles des Dix Séfirot d'Atsilout, de Béria, de Yetsira et d'Assiya, car « Tu es leur plénitude à toutes », etc.

(ועיין בזה בלק) (דקפ"ז ע"א) זילי נטורי ביתך כוי המשיל בחינת התלכשות המלי בכי"ע ג"כ לבחינת בית כוי

(Voir à ce sujet [le Zohar,] Balak, folio 187a : « Va, veille sur ta maison », etc. Il assimile également au niveau d'une maison l'aspect de l'enveloppement de Mal'hout dans Béria, Yetsira et Assiya, etc.)

וגם המלי עצמה נקי בית כנודע ומבואר במ"א ע"פ מזמור שיר הנכת הבית וע"ש. ועמ"ש ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון כוי.

Mal'hout elle-même est aussi appelée « maison », comme on le sait et comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset « Psaume, chant pour l'inauguration de la Maison » ; voir là-bas. Voir également ce qui est écrit à propos du verset « Que la ville de Si'hon soit bâtie et affermie », etc.

5 ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער מ"א בפ"י כי תבנה בית חדש כוי ויש לומר כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אל תקרי בניך אלא בוניך.

Voir aussi Etz Chaim, 41 שער, sur le sens de « Lorsque tu bâtiras une maison neuve », etc. On peut dire [ce qui suit] : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Ne lis pas banayich ("tes enfants"), mais bonayich ("tes bâtisseurs"). »

שעוסקים בבנינו של עולם כוי אך מי שחטא ופגם בבנין הזה כנ"ל ע"ז נאמר כי תבנה בית חדש שצריך לבנות הבית מחדש

car ils s'occupent de la construction du monde, etc. Mais celui qui a péché et a porté atteinte à cette construction, comme mentionné plus haut : c'est à son sujet qu'il est dit : « Lorsque tu bâtiras une maison neuve » ; il doit bâtir de nouveau la maison.

והיינו על ידי התשובה מעומקא דליבא ועשית מעקה על דרך תשובת הגדר שהיא בחי שמירה שלא יפול ח"ו [חס ושלום] וכמ"ש ע"פ וגלחה את ראשה כוי ע"ש :

c'est-à-dire par la techouva (retour) du plus profond du cœur. « Et tu feras un parapet » : selon le principe de la techouva consistant à établir une clôture, qui est un niveau de protection, afin qu'il ne tombe pas, à D.ieu ne plaise ; comme il est écrit à propos du verset « Et elle rasera sa tête », etc. Voir là-bas.

6 והנה להבין ביאור ענין הנ"ל. צריך להקדים ענין ירידת הנשמות שהיא צורך עלייה והיינו על ידי אשר קדשנו במצותיו ומה שאמרו קדושים תהיו יכול כמוני כו'.

Maintenant, pour comprendre l'explication du sujet mentionné plus haut, il faut d'abord introduire la question de la descente des âmes, qui a pour but une élévation, c'est-à-dire par « Qui nous a sanctifiés par Ses commandements »; et ce que [les Sages] ont dit: « Vous serez saints »: pourrait-on être comme Moi? », etc.

כי הנה שרש נש"י [נשמות ישראל] נמשכין מבחי' חכמה דאצילות הנק' מוחין דאבא שהרי נאמר בנים אתם לה' בני בכורי ישראל והבן נמשך מטפה הרוחניות שבמוח האב (ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] ח"א [חלק א'] פ"ב [פרק ב'] ופרק י"ח)

Car la racine des âmes d'Israël provient du niveau de 'Hokhma (sagesse) d'Atsilout, appelé les mo'hin d'Abba; en effet, il est dit: « Vous êtes les enfants de Havaya » et « Israël est Mon fils, Mon premier-né »; or le fils provient de la goutte spirituelle qui se trouve dans le cerveau du père (voir aussi Sefer Shel Beinonim (Tanya), Partie I, chapitre 2 et chapitre 18).

וזהו בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית כי בחי' חכמה נק' ראשית וזה נק' עלו במחשבה

Et c'est là le sens de « Beréchet »: pour Israël, qui est appelé « premier » (réchit), car le niveau de 'Hokhma est appelé réchit. C'est ce que désigne l'expression: « ils sont apparus dans la pensée ».

וזהו שאמרו ג"כ גבי ר"ע [רבי עקיבא] (במנחות פ"ג [פרק ג']) ששאל משה רבינו ע"ה [עליו השלום] להקדוש ברוך הוא וכי זו תורה וזו שכרה. והשיב לו הקב"ה שתוק כך עלה במחשבה לפני.

Et c'est aussi ce qu'ils ont dit au sujet de Rabbi Akiva (dans Menachos, chapitre 3): Moché Rabbeinou, que la paix soit sur lui, demanda au Saint béni soit-Il: « Est-ce là la Torah, et voilà sa récompense? » Le Saint béni soit-Il lui répondit: « Tais-toi; ainsi en est-il apparu dans la pensée devant Moi. »

דהיינו במו"ס [במוחא סתימאה] שלמעלה מעלה מחכמה דאצי' כו' [והיינו שע"י מס"נ [מסירות נפש] עלו במחשבה עילאה דמו"ס [דמוחא סתימאה] ועיין בזהר פ' נח (דס"ה ע"א)

C'est-à-dire dans Mocha Stima'ah (le cerveau caché), qui se situe très, très au-dessus de 'Hokhma d'Atsilout, etc. [C'est-à-dire que, par le sacrifice de soi (messirout néfesh), ils se sont élevés dans la pensée suprême de Mocha Stima'ah. Voir aussi le Zohar, Parshas Noach (folio 65a),

שיש מעלות ומדרגות גבוה מעל גבוה שנק' מחשבה עילאה כו' (ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער נפ"א [נפילת אפים] ספ"ה פ"ו).

où il est dit qu'il existe des niveaux et des degrés, l'un au-dessus de l'autre, appelés la pensée suprême, etc. (Voir aussi Pri Etz Chaim, Sha'ar Nefilas Apayim, fin du chapitre 5 [et] chapitre 6.)

והנה ענין ירידת הנשמות בגופים צורך עליה היינו שעל ידי בירורים הנ"ל יעלו למעלה יותר והוא בבחי' אור הכתר שלמעלה מעלה מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] וע"ז נאמר ואנשי קדש תהיון לי

Or, la descente des âmes dans les corps en vue d'une élévation signifie que, grâce aux affinements mentionnés plus haut, elles s'élèveront encore plus haut, jusqu'au niveau de la lumière de Kéter (la Couronne), très, très au-dessus du niveau de la 'Hokhma supérieure (Hokhma Ila'ah). C'est à ce sujet qu'il est dit : « Vous serez pour Moi des hommes de sainteté (kodesh) »

(כי קדש היינו מו"ס [מוחא סטימאה] שהוא בבחי' כתר והענין כי קדוש בוי"ו הנה הוא בחי' הארה בעלמא הנמשך מהכתר להוות בחי' חכמה דאבא יונק ממזל החי שהוא בחי' שערות כמשל השערה ש היא רק מותרי מוחין ואינו ערוך לעצמיות המוחין.

(car kodesh désigne Mocha Stima'ah, qui appartient au niveau de Kéter. Voici ce que cela signifie : kadosh, avec un vav, est le niveau d'un simple rayonnement, issu de Kéter pour faire advenir le niveau de 'Hokhma d'Abba, qui reçoit sa nourriture du huitième mazal, lequel est du niveau des cheveux ; selon l'analogie du cheveu, qui n'est que le surplus du cerveau et n'est pas comparable à l'essence du cerveau.)

ויוכן זה ביותר על פי מה שידוע דלפעמים משמע שמהשערות יש יניקת החיצונים ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שער באשה ערוה ועיין באדרא (דקמ"ב א') וכן בלויים והעבירו תער וביפ"ת [וביפת תאר] וגלחה את ראשה.

Cela se comprendra mieux à partir de ce que l'on sait : il est parfois indiqué que les forces extérieures tirent leur nourriture des cheveux. C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Les cheveux d'une femme sont erva (nudité) » ; voir aussi l'Idra (folio 142a). Il en va de même pour les Lévites : « Ils passeront le rasoir » ; et pour la femme de belle apparence (yefat to'ar) : « Elle raser sa tête. »

ולפעמים משמע דקדושה תל"י בשערות כמ"ש בנזיר קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. ועיין בזהר פרשת תזריע (דמ"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) ובמש"ש [ובמה שכתוב שם].

Parfois, il est indiqué que la sainteté dépend des cheveux, comme il est écrit à propos du Nazir : « Il sera saint ; il laissera pousser les mèches de ses cheveux. » Voir aussi le Zohar, parachat Tazria (folio 48, fin du côté b), ainsi que ce qui y est écrit.

אך הענין כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שיחת חולין של ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] צריכין לימוד פי" שיחת חולין הוא כמו בחי' נובלות שלו ולפי שהוא ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] ע"כ גם בנובלות שלו יש דבר חכמה.

Mais voici l'explication : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « La conversation ordinaire des érudits en Torah demande à être étudiée. » C'est-à-dire que la conversation ordinaire est semblable au niveau des novlot (productions inférieures) d'une personne ; et puisqu'il est un érudit en Torah, même dans ses novlot se trouve une parole de sagesse.

משא"כ שיחת חולין ונובלות של שאר בני"א [בני אדם] יהיו דברים בטלים כו' כמ"כ [כמו כן] בחי' השערות הוא בחי' נובלות והוא בחי' המשכה בצמצום רב ועצום

En revanche, la conversation ordinaire et les novlot des autres personnes seraient des paroles vaines, etc. De même, le niveau des cheveux est celui des novlot : il s'agit d'un écoulement qui se déploie au moyen d'un tsimtsoum considérable et immense,

ולא מבחי' עצמיות המוחין כנ"ל ונמשל לשיחת חולין שאינו עצמיות השכל ואעפ"כ [ואף על פי כן] הנה יש בחי' ומדרגה ששערות הן קדושה עליונה שיי"ג מדה"ר [מדות הרהמים] נק' תיקוני דיקנא.

et non du niveau de l'essence des mo'hin, comme mentionné plus haut ; il est comparé à la conversation ordinaire, qui n'est pas l'essence de l'intellect. Néanmoins, il existe un niveau où les cheveux sont une sainteté suprême : les Treize Attributs de Miséricorde sont appelés tikkouné dik-na (les tikkounim de la barbe).

7 וכתוב שער רישׁי [רישיה] כעמר נקא להיות שהן המשכות מבחי קדש העליון בחי כתר ישת חשך סתרו שהמהות אינו מושג כלל רק אחר שנמשך בבחי צמצום ושערות אז החכמה תתהוו מבחי מזל החי כנ"ל.

Et il est écrit : « Les cheveux de Sa tête sont comme une laine pure », car ils sont des émanations issues du niveau du saint suprême, le niveau de Kéter (la Couronne), [dont il est dit :] « Il fit des ténèbres Sa retraite » : son essence n'est nullement saisissable ; ce n'est qu'après avoir été émanée par contraction et sous forme de cheveux que la 'Hokhma (sagesse) vient à l'existence à partir du niveau du huitième mazal, comme mentionné plus haut.

וזהו בחי קדוש שהוי"ו בחי קוצין ושערות הנמשך מבחי קדש ע"כ שערות אלו הן קדושה נפלאה

Et tel est le niveau de kadoch : le vav représente les boucles (kotsin) et les cheveux émanant du saint. C'est pourquoi ces cheveux sont d'une sainteté prodigieuse,

כי רק על ידי צמצום זה יכול להיות איזה גילוי כו' מ שא"כ מה שלמעלה מהצמצום לית מחשבה דח"ע [דחכמה עילאה] תפיסא ביה משא"כ בבחי

car seule cette contraction permet une quelconque révélation, etc. ; en revanche, ce qui est au-dessus de la contraction, « aucune pensée » de la 'Hokhma supérieure (Hokhma Ilaa) « ne le saisit ». En revanche, au niveau de

שערות שלמטה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שער באשה ערוה שיש יניקה לחיצונים אחידן בשערהא כו' כמבואר בזהר פרשת אחרי (ד"ס ע"ב) וע"ז נאמר כרחל לפני גוזזיה נאלמה כו'.

les cheveux qui sont en bas, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Les cheveux d'une femme sont erva », car les forces extérieures peuvent en tirer leur nourriture, elles « s'attachent à ses cheveux », etc., comme l'explique le Zohar, Paracha A'harei (folio 60b). À ce sujet, il est dit : « Comme une brebis (ra'hel) muette devant ceux qui la tondent », etc.

כי בחי מלי היא בחי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] המתלבשת בתוכיות העולמות ע"כ כשנמשך מבחי זו המלובשת בב"ע ע"י צמצום רב ועצום כמו בחי שערות יכול להיות ג"כ יניקת החיצונים כו'.

Car le niveau de Mal'hout (souveraineté) est celui de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), laquelle est revêtue à l'intérieur des mondes. Ainsi, lorsque [la lumière] est émanée de ce niveau, revêtu en Béria, Yetsira et Assiya, au moyen d'une contraction (tsimtsum) considérable et immense, comme le niveau des cheveux, les forces extérieures peuvent elles aussi en tirer leur nourriture, etc.

8 ועמ"ש מזה ע"פ ויקח קרח ובד"ה ונקדשתי בתוך בני ישראל. וממוצא דבר נשמע איחך שהשערות אין ערוך לבחינת המוחין עצמן שהרי שער באשה ערוה כו'

Et voyez ce qui est écrit à ce sujet au sujet du verset «Et Kora'h prit», ainsi que dans le discours qui commence par «Je serai sanctifié au milieu des enfants d'Israël». De ce qui vient d'être exposé, nous pouvons tirer une leçon concernant l'autre [cas]: les cheveux sont sans commune mesure avec le niveau des mo'hin eux-mêmes, car «les cheveux d'une femme sont erva», etc.,

ובחי" מוחין דמלי עצמן דבריאה יצירה עשיה הן מקור חיות העולמות דקדושה כו' והיינו לפי שהן כבר נמשכו בצמצום רב ועצום עד שאין ערוך לגבי העצמיות.

tandis que le niveau des mo'hin de Mal'hout elle-même, dans Béria, Yetsira et Assiya, est la source de la force vitale des mondes de sainteté, etc. Et cela tient au fait que [les cheveux] ont déjà été amenés à l'existence par une contraction immense et considérable, au point d'être sans commune mesure avec l'essence.

א"כ כמ"כ [כמו כן] מזה נשכיל בענין שערות דת"ד [דתיקוני דיקנא] הנקי קדוש בוא"ו שג"כ אין להם ערך כלל לבחי" קדש העליון שהוא מו"ס [מוחא סתימאה] דא"א שמשם מקור התהוות השערות דת"ד [דתיקוני דיקנא] כו'

Dès lors, nous pouvons de même comprendre, à partir de cela, la question des cheveux des Tikounim de la barbe (Tikouné dikna), appelés kadoch avec un vav: eux aussi sont absolument sans commune mesure avec le niveau du kadoch suprême, qui est la Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) d'Ari'h Anpin, d'où provient la source de la formation des cheveux des Tikounim de la barbe, etc. ;

דאף על פי ששערות אלו הן קדושה עצומה ונפלאה מכל מקום אינן ערוך לגבי עצמיות הכתר ומו"ס [ומוחא סתימאה] וכמ"ש במ"א דשערות הן רק בחי" צומח שבמדבר כו'.

car, bien que ces cheveux soient d'une sainteté immense et merveilleuse, ils sont néanmoins sans commune mesure avec l'essence de Kéter et de la Mo'ha Stima'a. Comme il est écrit ailleurs, les cheveux ne sont que le niveau du végétal au sein de l'être parlant, etc.

9 והנה הנשמות שרשן מחכמה דאצילות המקבלת מבחינת שערות דמו"ס [דמוחא סתימאה] ועליין היינו בבחי" קדש העליון שלמעלה מבחי" קדוש

Or, les âmes ont leur racine dans la 'Hokhma d'Atsilout, qui reçoit du niveau des cheveux de Mo'ha Stima'a ; et leur ascension les conduit au niveau du kodesh suprême, qui est au-dessus du niveau de kadosh.

והיינו ע"י התומ"צ [התורה ומצות] תרי"ג מצות דאורייתא וז' דרכנן תר"ך עמודי אור היינו ששרשן בבחי' כתר העליון שממנו נמשכים תר"ך עמודי אור שהעמוד מחבר הגג עם הקרקע ויכולים לעלות בו וע"י על הגג כו'

Cela se fait par la Torah et les mitsvot : les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot des Sages, [qui constituent] les 620 piliers de lumière ; autrement dit, leur racine se trouve au niveau de Kéter (la Couronne) suprême, d'où sont attirés les 620 piliers de lumière. Car un pilier relie le toit au sol, et l'on peut y monter, et grâce à lui accéder au toit, etc.

והנה ע"ז נאמר ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים וע,ז אמר יכול כמוני ת"ל [תלמוד לומר] כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם.

À ce sujet, il est dit : « Vous accomplirez tous Mes commandements et vous serez saints. » Et c'est à ce sujet qu'il a dit : « Cela pourrait-il être comme Moi ? Le verset enseigne : "Car Je suis saint" : Ma sainteté est au-dessus de votre sainteté. »

פ"י כי הגם שע"י המצות מגיעין ועולין עד בחינת אור הכתר מ"מ קדושתו למעלה כו'.

Cela signifie que, bien que par les mitsvot ils parviennent au niveau de la lumière de Kéter et s'y élèvent, néanmoins, « Ma sainteté est au-dessus », etc.

אך באמת ג"ז [גם זה] אינו מובן מה בא להשמיענו ודאי ידוע שבחי' הכתר כ"כ [כל כך] כלא חשיב לגבי עצמות א"ס ב"ה כו'

Mais, en vérité, cela non plus n'est pas compréhensible : que vient-il nous enseigner ? Il est certainement connu que le niveau de Kéter est absolument négligeable face à l'essence de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, etc.

שהוא ית' נקי עושה פלא היינו שהכתר שהוא פלא עליון כעשיה גשמיות חשוב אצלו ית'.

Car Lui, béni soit-Il, est appelé « Celui qui fait (oseh) des merveilles (pele) » : autrement dit, Kéter, qui est la merveille suprême (pele elyon), est considéré par Lui, béni soit-Il, comme une action matérielle (assiya).

10 וא"כ קדושתו ית' למעלה מעלה לין קץ על קדושתנו אפי' [אפילו] לאחר עליי' [עלייה] הנשמות בקדש העליון דכתר.

Si tel est le cas, Sa sainteté, béni soit-Il, est infiniment au-dessus de notre sainteté, sans limite, même après l'ascension des âmes dans le saint supérieur de Kéter.

אך הענין כי הנה ידוע דבחי מלי דא"ס נעשה כתר לנאצלים. ודרך כלל בחי הכתר הוא בחי ממוצע בין עצמות אור א"ס לנאצלים והממוצע יש בו מבחי תחתונה שבמאציל

Mais voici l'explication : il est connu que le niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof) devient Kéter pour les niveaux émanés. En général, le niveau de Kéter est un intermédiaire entre l'essence de la Lumière infinie (Or Ein Sof) et les niveaux émanés ; et l'intermédiaire contient quelque chose du niveau le plus bas de l'Émanateur,

והוא בחי ע"י ויש בו ג"כ בחי שרש הנאצלים והוא בחי א"א וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שמ"א באריכות.

qui est le niveau d'Atik Yomin ; et il contient également le niveau de la racine des niveaux émanés, qui est celui d'Arich Anpin, comme l'explique longuement Etz Chaim, Sha'ar 41.

11 והנה בחי עתיק יומין להיותו בחי א"ס הוא למעלה מעלה הרבה מבחי א"א שרש הנאצלים

Or, le niveau d'Atik Yomin, puisqu'il est un niveau de l'Infini (Ein Sof), est très, très au-dessus du niveau d'Arich Anpin, la racine des [niveaux] émanés ;

ולכן נק' עתיק לשון המעתיק הרים שנעתק ונבדל מבחי הנאצלים כו' ואע"פ [ואף על פי] שבחי ע"י [עתיק יומין] הוא בחי תחתונה דא"ס מ"מ הוא למעלה מעלה לאין קץ משרש הנאצלים כו'.

c'est pourquoi il est appelé Atik, terme [employé dans] « Celui qui déplace (hamatik) les montagnes » : il est en effet détaché et séparé du niveau des [niveaux] émanés, etc. Et bien que le niveau d'Atik Yomin soit le niveau inférieur de l'Infini (Ein Sof), il se trouve néanmoins très, très au-dessus de la racine des [niveaux] émanés, sans limite, etc.

12 והנה ע"י המצות הוא העליי [העלייה] בבחינת כתר כנ"ל ולזה אמר יכול כמוני אין ר"ל [רוצה לומר] כמוני ממש מהותו ועצמותו

Or, par les mitsvot, l'élévation atteint le niveau de Kéter, comme indiqué plus haut. Ainsi, lorsqu'il dit : « Pourrait-il en être comme Moi ? », il ne veut pas dire « comme Moi » au sens littéral, c'est-à-dire comme Mon être et Mon essence,

רק כמוני היינו בחי אור א"ס שבכתר והוא בחי ע"י שהוא בחי התחתונה שבמאציל כנ"ל שהרי ע"י מכלל בחי הכתר הוא.

mais « comme Moi » désigne le niveau de la Lumière infinie au sein de Kéter, qui est le niveau d'Atik Yomin, le niveau le plus bas de l'Émanateur, comme indiqué plus haut ; car Atik Yomin est inclus dans le niveau de Kéter.

לזה אמר ת"ל [תלמוד לומר] כי קדוש אני כו' כי ע"י המצות העליונה [העליונה] בבחי' א"א כי תרי"ג מצות נמשכין מתרי"ג ארחין דגלגלתא.

C'est pourquoi il dit : « Le verset enseigne : "Car Je suis saint" », etc. : car, par les mitsvot, l'élévation atteint le niveau d'Arieh Anpin, puisque les 613 mitsvot proviennent des 613 sentiers de la Gulgalta (le crâne).

13 וזהו בחי' קדש העליון שלמעלה מבחי' קדוש כנ"ל באריכות אבל בחי' ע"י ע"ז נאמר קדושתו למעלה כו'.

Et c'est là le niveau du kodesh suprême, qui est au-dessus du niveau de kadosh, comme cela a été expliqué longuement plus haut. Mais au sujet du niveau d'Atik Yomin, il est dit : « Ma sainteté est au-dessus », etc.

וזהו ענין המלך הקדוש שאומרים בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] שהוא בחי' מלכות דא"ס שהוא בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם וע"כ אז זמן התיקון למלאות כל הפגמים שנעשו ע"י העונות והחטאים.

Et c'est là le sens de « le Roi saint », que nous disons pendant les Dix Jours de Techouva : il s'agit du niveau de Mal'hout (souveraineté) de l'Infini (Ein Sof), qui est le niveau de « Ma sainteté, qui est au-dessus de votre sainteté ». C'est pourquoi cette période est le temps de la réparation, afin de combler tous les défauts causés par les fautes et les péchés.

מאחר שקדושה זו המתגלה בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] היא מקור לקדושת המצות ולמעלה הרבה ממנה ע"כ יש ביכולת [ביכולתו] להמשיך מקור הקדושה מחדש ולמלאות כל פגם וחסרון כו'.

Puisque cette sainteté, révélée pendant les Dix Jours de Techouva, est la source de la sainteté des mitsvot et lui est très supérieure, elle a donc la capacité de faire jaillir à nouveau la source de la sainteté et de combler tout défaut et tout manque, etc.

וזהו ג"כ ענין הברכה שעל כל המצות להמשיך לבחי' קדושת המצות שהוא קדושת הכתר מבחי' מלכות דא"ס שהוא בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם כו'.

Et c'est également le sens de la bénédiction récitée sur toutes les mitsvot : faire descendre, vers le niveau de la sainteté des mitsvot — qui est la sainteté de Kéter (la Couronne) —, depuis le niveau de Mal'hout de l'Infini, qui est le niveau de « Ma sainteté, qui est au-dessus de votre sainteté », etc.

(ועמ"ש במ"א ע"פ ואתחנן שברכת המצות הוא מבחי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שמאליה ומעצמה להיות עי"ז באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] ע"ש ולכן א"ש [אתי שפיר] שזהו מבחי קדושתו כו' ע"ד שנתבאר במ"א פי' יכול כמוני ת"ל [תלמוד לומר] כו'

(Et voyez ce qui est écrit ailleurs à propos [du verset] « Et j'ai imploré » : la bénédiction sur les mitsvot relève d'un éveil d'en haut (it'arouta dilé'ela) qui vient de lui-même et spontanément, afin que, par lui, un éveil d'en bas (it'arouta diléta) suscite un éveil d'en haut ; voyez là-bas. On comprend donc bien que cela relève du niveau de « Ma sainteté », etc., conformément à ce qui a été expliqué ailleurs sur le sens de « Serait-il comme moi ? Le verset enseigne », etc.,

קדושתו למעלה מקדושתכם שיש אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שנמשכת ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והוא הנמשך ע"י מעשה המצות שבאתעדל"ת [שבאתערותא דלתתא] נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] וזהו ענין קדושתכם ויש אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] קודם אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] להעלות ממטה למעלה ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] זו גדלה מעלתה מאד מאותה שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שאין

« Ma sainteté est au-dessus de votre sainteté » : il existe un éveil d'en haut suscité par un éveil d'en bas ; c'est celui qui est attiré par l'accomplissement des mitsvot, car un éveil d'en bas fait descendre un éveil d'en haut. Voilà le sens de « votre sainteté ». Et il existe un éveil d'en haut qui précède l'éveil d'en bas, afin d'élever ce qui est en bas vers ce qui est en haut. Cet éveil d'en haut est d'un niveau bien supérieur à celui qui est suscité par un éveil d'en bas, car

אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] יכולה להגיע אליה כו' וע"ז כיוונו קדושתו למעלה מקדושתכם הרי א"כ ברכת המצות שהיא בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] זו שרשה מבחי' קדושתו כו' ואין זה סותר למ"ש כאן דפי' קדושתו כור היינו בחי' ע"י מל' דא"ס

L'éveil d'en bas ne peut l'atteindre, etc. C'est cela qu'ils voulaient dire par « Ma sainteté est au-dessus de votre sainteté ». Ainsi, la bénédiction sur les mitsvot, qui relève de cet éveil d'en haut, a sa racine dans le niveau de « Ma sainteté », etc. Cela ne contredit pas ce qui est écrit ici : l'explication de « Ma sainteté », etc., est qu'il s'agit du niveau d'Atik Yomin, Mal'hout de l'Infini ;

כי שרש אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] זו היא נמשכת באמת מבחי ע"י מלי דא"ס כו' אלא שבכרכת המצות ההמשכה הוא רק כדי להיות ע"יז באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] כו' עמ"ש ע"פ לסוסתי כו' גבי שיר השירים.

car la racine de cet éveil d'en haut provient en vérité du niveau d'Atik Yomin, Mal'hout de l'Infini, etc. Toutefois, dans la bénédiction sur les mitsvot, cette effusion n'a lieu que pour permettre qu'à travers elle, un éveil d'en bas suscite un éveil d'en haut, etc. Voyez ce qui est écrit à propos [du verset] « À une jument », etc., dans le Cantique des Cantiques.

אבל בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] שאומרים המלך הקדוש הוא גילוי גדול מבחינה זו למלאות כל הפגמים שנעשו בהאתעדל"ת [בהאתערותא דלתתא] ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]:

Mais pendant les Dix Jours de Techouva, lorsque nous disons « le Roi saint », il y a une grande révélation de ce niveau, afin de combler toutes les lacunes qui se sont produites dans l'éveil d'en bas, ainsi que dans l'éveil d'en haut qui [vient] par l'éveil d'en bas.)

14 ב וזהו ענין כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח. דר"ל [דרוצה לומר] בקדושה הנמשכת ע"י המצות שנק' זריעה כמ"ש זורע צדקות מצמיח ישועות שהזריעה הוא אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והצמיחה היא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שעל ידה.

(2) Et tel est le sens de : « Car, comme la terre fait pousser ses produits et comme un jardin fait germer ce qui y a été semé. » Cela désigne la sainteté qui est attirée par les mitsvot, lesquelles sont appelées « semence », comme il est écrit : « Il sème la justice, fait germer les délivrances » : la semence est un éveil d'en bas, et la germination est l'éveil d'en haut qui [en découle].

ומשל בחי' זו למה שהארץ והגנה יצמיחו וכמ"ש ויניחוהו בג"ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה לעבדה זו רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ולשמרה זו שס"ה ל"ת [לא תעשה].

Et ce niveau est comparé à ce que la terre et le jardin font pousser, comme il est écrit : « Il le plaça dans le jardin d'Éden pour le travailler et le garder » : « pour le travailler » désigne les 248 commandements positifs ; « et le garder » désigne les 365 interdictions.

כי הנה נראה בחוש שהזרע והגרעין אינם בערך להיות מהם צמיחה רבה כ"כ [כל כך] מצד עצמן

Car nous voyons de nos propres yeux que la semence et le grain n'ont pas en eux-mêmes une valeur telle qu'une croissance aussi abondante puisse provenir d'eux seuls ;

אלא שזהו ע"י כח הצומח שיש בארץ מעשרה מאמרות ממאמר תדשא הארץ דשא כו' שהוא מבחי' מל' דמל' דעשייה.

mais cela se produit grâce à la force de croissance qui se trouve dans la terre, issue des Dix Paroles, de la parole « Que la terre fasse pousser de la végétation », etc., laquelle relève du niveau de Mal'hout de Mal'hout d'Assiya.

15 וכח הצומח הזה הוא בחי' כח היולי להצמיח כל מיני עונג וטעם ומאכל כו' והגרעין הנזרע אינו

Et cette force de croissance est le niveau d'une force indifférenciée (koa'h hiyouli), capable de faire pousser toutes sortes de délices, de saveurs et d'aliments, etc. La graine qui est semée n'est rien

אלא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] להמשיך מכח הצומח ההיולי להצמיח מין זה הפרטי כפי הגרעין הנזרע כו' והכח הזה בארץ הוא מפני שנעוץ תחלתו בסופן.

d'autre qu'une élévation de mayin noukvin (eaux féminines), qui attire de la force de croissance indifférenciée [le pouvoir] de faire pousser cette espèce particulière, conformément à la graine qui a été semée, etc. Et cette force se trouve dans la terre parce que « leur commencement est enchâssé dans leur fin ».

16 וכמ"ש ענין זה באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי במ"ש ועוד זאת כו' הוא מראה כחה ויכולתה ביסוד העפר כו' המצמיח תמיד יש מאין כו' ע"ש.

Comme il est écrit à ce sujet dans Iggeres HaKodesh, dans le passage qui commence par « Lui et Ses forces vitales », où il est dit : « Et de plus », etc. : « Elle manifeste sa force et sa capacité dans l'élément de la terre », etc., « qui fait constamment pousser l'être à partir du néant », etc. ; voir là-bas.

וכמ"כ [וכמו כן] הוא ענין מעשה המצות הוא ענין זורע צדקות שכל מעשה הצדקה וכן כל המצות שנק' בשם צדקה.

De même, l'accomplissement des mitsvot correspond à « Il sème des actes de justice » (tsedakot) : chaque acte de charité (tsedaka), ainsi que toutes les mitsvot, qui sont appelées du nom de tsedaka,

נמשלה לזריעה שהגרעין אין בו ריח וטעם כלל וכך כל מעשה המצות הם מלובשים בדברים גשמיים ועכ"ז [ועם כל זה] הם בחיי העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לשרש נש"י [נשמות ישראל] שהיא בחיי ארץ העליונה מלי דאצילות כו'

est comparé à des semailles: le grain n'a absolument ni parfum ni goût; de même, l'accomplissement de toutes les mitsvot est revêtu de choses matérielles. Pourtant, elles sont du niveau d'une élévation de mayin noukvin vers la racine des âmes d'Israël, qui est le niveau de la terre supérieure, Mal'hout du Monde d'Atsilout (Émanation), etc.,

שבהנזרעים המצות ועי"ז מצמיח ישועות גילוי אור א"ב [א"ס] ב"ה והיינו על ידי שבארץ העליונה יש הכח הזה להצמיח כו'

où les mitsvot sont semées; et, par cela, «Il fait pousser des délivrances»: la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il. C'est-à-dire [que cela vient] du fait que la terre supérieure possède cette puissance de faire pousser, etc.;

כי נעוץ תחלתן בסופן שהמלי שרשה בכתר שהכתר הוא בחי מקור התענוגים ועי" כל מצוה נצמח גילוי עונג עליון בפרט שהוא מקור מצוה זו כו'

car «leur commencement est enchâssé dans leur fin»: Mal'hout a sa racine en Kéter, et Kéter est le niveau de la source des délices; par chaque mitsva pousse ainsi une révélation du délice supérieur particulier qui est la source de cette mitsva, etc.

(ועיין מ"ש מזה באריכות ע"פ הבאים ישרש יעקב וע"פ כי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ כו' ובאגה"ק [ובאגרת הקודש] ד"ה זורע צדקות ע"ש).

(Et voyez ce qui est écrit à ce sujet longuement à propos de [ce verset]: «[Dans les jours] à venir, Yaakov prendra racine», à propos de [ce verset]: «Quand vous entrerez dans le pays, la terre se reposera», etc., ainsi que dans Iggeres HaKodesh, dans le passage qui commence par «Il sème des actes de justice»; voir là-bas.)

והנה פי' וכגנה זרועיה הם ב' זריעות שהם בחי' כוונת המצות ומעשה המצוה עצמה כו'

Or, le sens de «et comme un jardin, ce qui y est semé» (zéro'éha), c'est qu'il y a deux semailles: le niveau de l'intention (kavana) des mitsvot et l'accomplissement même de la mitsva, etc. :

שכוונת המצוה הוא הזריעה להצמיח גילוי עונג העליון בג"ע [בגן עדן] העליון ששם מאיר בחיי בינה ומהמצוה עצמה

l'intention de la mitsva est la semaille qui fait pousser une révélation du délice supérieur dans le Gan Eden supérieur, où brille le niveau de Bina (compréhension); et de la mitsva elle-même

היא הזריעה להצמיח ממנה הגילוי בג"ע [בגן עדן] התחתון שבו מאיר בחיי מלכות ועמ"ש מענין ג"ע [גן עדן] התחתון והעליון בסד"ה ועתה יגדל נא כח אד'.

est l'ensemencement qui en fait germer la révélation dans le Gan Eden inférieur, où brille le niveau de Mal'hout (souveraineté). Voyez aussi ce qui est écrit au sujet du Gan Eden inférieur et supérieur à la fin du discours qui commence par: « Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande. »

17 ועוד בחי' ג' כארץ תוציא צמחה הוא ע"י מצות אנשים מלומדה שבלי כוונה כו' כמו שנת' [שנתבאר] למעלה.

Et encore, un troisième niveau : « Comme la terre fait pousser sa végétation » s'accomplit par « le précepte des hommes appris par routine », sans intention, etc., comme cela a été expliqué plus haut.

כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה הוא בחינת ההתגלות שבר"ה [שבראש השנה] ויוהכ"פ [ויום הכפורים] שהוא מבחי' המלך הקדוש בחינת קדושת' שלמעלה מקדושתכם כו'

« Ainsi, Ado-naï Havaya fera germer la justice et la louange » est le niveau de la révélation de Roch Hachana et de Yom Kippour, qui procède du niveau du « Roi saint », du niveau de « Ma sainteté, qui est au-dessus de votre sainteté », etc.

והוא ע"ד המבואר בספרא דצניעותא בזהר תרומה קע"ז א' בהאי זמנא (דהיינו ביוה"כ [ביום הכפורים] ור"ה [וראש השנה] ע"ש)

Et cela correspond à ce qui est expliqué dans le Sifra DiTzniusa, dans le Zohar, Terumah, [folio] 177a : « En ce temps » — c'est-à-dire à Yom Kippour et à Roch Hachana, voir là-bas :

אד' הוי' אתה החלות להראות את עבדך את גדלך כוי' ופי' אתה החלות היא בחינת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד כמ"ש במ"א באריכות ע"פ ואתחנן כוי'

« Ado-naï Havaya, Tu as commencé à montrer à Ton serviteur Ta grandeur », etc. Le sens de « Tu as commencé » est le niveau d'un éveil d'en haut seul, comme il est écrit longuement ailleurs au sujet du verset « Et j'ai imploré », etc. ;

ע"ש והיא בחי' קדושתו כוי' הנ"ל כי בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] זו היינו כמו שבתחילת הבריאה כי חפץ חסד הוא

voir là-bas. Et c'est le niveau de « Ma sainteté », etc., mentionné plus haut ; car cet éveil d'en haut est comparable à celui du commencement de la Création, « car Il désire la bonté ».

ולכן מתגלה בחינה זו בר"ה [בראש השנה] שהוא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון שהוא בחי' כי חפץ חסד הוא לכן בכל ר"ה [ראש השנה] מתעורר גילוי זה.

C'est pourquoi ce niveau se révèle à Roch Hachana, qui est « ce jour est le commencement de Tes œuvres, souvenir du premier jour », ce qui correspond au niveau de « car Il désire la bonté ». Ainsi, à chaque Roch Hachana, cette révélation est éveillée.

18 וזהו בהאי זמנא אתה החילות כוי' וזהו ענין אד' הוי' כי שם אד' מאיר בר"ה [בראש השנה]

Et tel est [le sens de] « En ce temps-là : "Tu as commencé" », etc. Et tel est le sens de « Ado-nai Havaya » : car le Nom Ado-nai rayonne à Roch Hachana,

כי ר"ה [ראש השנה] הוא בנין המלי' שהיא בחי' שם אד' דינא דמלכותא אותיות אד' ושם הוי' בניקוד אלקים הוא בחי' בינה שהוא בחי' יוהכ"פ [יום הכפורים] אימא עילאה כוי'

car Roch Hachana est la construction de Mal'hout (souveraineté), qui est le niveau du Nom Ado-nai : « la loi du royaume » (dina demal'houta), [dina étant] les lettres de Ado-nai. Et le Nom Havaya vocalisé avec les voyelles d'Elokim est le niveau de Bina (compréhension), qui est le niveau de Yom Kippour, Imma Ila'a (la Mère supérieure), etc. ;

שלכן יוהכ"פ [יום הכפורים] אין בו אכילה ושתיה כמו העוה"ב [העולם הבא] שאין בו אכילה ושתיה ועוה"ב [ועולם הבא] הוא מבחינת בינה כוי'

et c'est pourquoi, à Yom Kippour, on ne mange ni ne boit, comme dans le Monde futur, où l'on ne mange ni ne boit ; et le Monde futur relève du niveau de Bina, etc.

וע"ז נאמר כן אדי הוי יצמיח צדקה ותהלה שהן ב' שמות דאדי הוי אתה החלות כו'.

Et c'est à ce sujet qu'il est dit : « Ainsi Ado-nai Havaya fera germer la justice et la louange » : ce sont les deux Noms de « Ado-nai Havaya, Tu as commencé », etc.

19 וזהו ענין י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] דכתיב ויעבור ה' על פניו פ"י שעובר מלמעלה מבחינת פניו.

Tel est le sens des Treize Attributs de miséricorde, dont il est écrit : « Et Havaya passa devant lui » (al panav). Cela signifie qu'Il passe au-dessus du niveau de Son panim (visage),

דהיינו מבחי' עתיק שלמעלה מא"א [מאריך אנפין] ומשם נמשכים י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] ועיקר התגלות זו הוא בנעילה דיוהכ"פ [דיום הכפורים] וסיבת המשכה והעברה זו שעובר על פניו כו' הוא מבחי'

c'est-à-dire du niveau d'Atik, qui est au-dessus d'Arich Anpin ; c'est de là que sont attirés les Treize Attributs de miséricorde. Leur révélation principale a lieu à Neïla de Yom Kippour. La cause de cet influx et de ce passage, par lequel Il « passe au-dessus de Son visage », etc., relève du niveau de

כי חפץ חסד הוא ובר"ה [ובראש השנה] מתחיל בחי' גילוי זה שהוא בחי' תחלת מעשיך פ"י תחלת מעשיך היינו כענין אתה החלות כו' ונגמר בנעילה דיוהכ"פ [דיום הכפורים].

« car Il désire la bonté ». À Roch Hachana commence cette révélation, qui est le niveau du « commencement de Tes œuvres ». Le sens de « commencement (techilat) de Tes œuvres » est comparable à l'expression « Tu as commencé (hachilota) », etc. ; elle s'achève à Neïla de Yom Kippour.

20 ומעין זה יובן ג"כ בברכת המצות שאמרו מברך עליהן עובר לעשייתן פ"י עובר הוא ג"כ ע"ד הנ"ל בפ"י ויעבור ה' על פניו כו' דר"ל [דרוצה לומר] שעובר מלמעלה מבחי' עשייתן דהמצוה עצמה

On comprendra également quelque chose de semblable au sujet de la bénédiction sur les mitsvot, dont [les Sages] ont dit : « On prononce la bénédiction à leur sujet ovoir la'assiyatan (avant leur accomplissement). » Le sens de ovoir s'éclaire également à la lumière de ce qui a été expliqué précédemment à propos de « Et Havaya passa devant lui », etc. : cela signifie qu'elle passe au-dessus du niveau de leur accomplissement, c'est-à-dire de la mitsva elle-même ;

דהיינו מבחי' אור מקיף שהוא למעלה מהמצוה עצמה שהיא בחי' א"פ [אור פנימי] רמ"ח אברין כו' וכנ"ל ששרש ברכת המצות נמשך ג"כ מבחי' אתעדלי"ע [אתערותא דלעילא] דאתה החלות כו'.

c'est-à-dire qu'elle vient du niveau de la lumière enveloppante (Or Makif), qui est au-dessus de la mitsva elle-même, celle-ci étant du niveau de la lumière intérieure (Or Pnimi), les 248 membres, etc. Comme cela a été dit précédemment, la racine de la bénédiction sur les mitsvot provient elle aussi du niveau de l'éveil d'en haut de « Tu as commencé », etc.

21 וזהו ענין המלך הקדוש שאומרים בעשרת ימי תשובה דוקא דהנה פי' קדוש בוי"ו היינו המשכת י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהן בחי' יודי"ן ווי"ן שהשערות הן בחי' ווי"ן והאור שבתוך השערה הוא בחי' יו"ד כמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] ר"פ תולדות.

Et tel est le sens de «le Roi saint», que nous disons précisément pendant les Dix Jours de Techouva. En effet, kadoch avec un vav désigne l'effusion des treize tikkounim de la barbe (tikkouné dik-na), qui sont du niveau des youd et des vav : les cheveux sont du niveau des vav, et la lumière à l'intérieur du cheveu est du niveau du youd, comme il est écrit dans le Likkutei Torah de l'Arizal, au début de la paracha Toldot.

אך מה שאומרים המלך הקדוש היינו שנמשך האור ביי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] מבחי' מלכות דא"ס שהוא בחי' עתיק דאצילות שלמעלה מא"א [מאריך אנפין] ומשם מאיר האור הנמשך ביי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] כו' וזהו המלך הקדוש והוא המשכה מבחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם כנ"ל.

Mais lorsque nous disons «le Roi saint», cela signifie que la lumière dans les treize tikkounim de la barbe est attirée du niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof), qui est le niveau d'Atik d'Atsilout, au-dessus d'Arikh Anpin ; c'est de là que brille la lumière attirée dans les treize tikkounim de la barbe, etc. Tel est le sens de «le Roi saint» : une effusion du niveau de «Ma sainteté, qui est au-dessus de votre sainteté», comme indiqué plus haut.

(ובזה מתורץ דהנה המצות שרשן מגלגלתא דא"א וא"כ איך הפגם שנעשה במעשה המצות יתוקן ע"י גילוי י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהן י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהיא רק המשכה בבחינת שערות לבד והשערות אינו ערוך לעלצמיות המוח כו')

(Cela résout la difficulté : les mitsvot ont leur racine dans le Goulgolta d'Arikh Anpin ; dès lors, comment le défaut survenu dans l'accomplissement des mitsvot peut-il être réparé par le dévoilement des Treize Attributs de miséricorde, qui sont les treize tikkounim de la barbe, lesquels ne sont qu'une effusion au niveau des cheveux ? Or les cheveux ne sont en rien comparables à l'essence du cerveau, etc.)

אלא שהוא מטעם הנ"ל כי האור הנמשך ומתלבש בהן נמשך מבחי' עתיק שלמעלה מא"א [מאריך אנפין] ובמבוא שערים ש"ג ח"ב [חלק ב'] פ"ה שפנימית י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] נמשכים מאוירא ששם מתגלה הדעת דעתיק כו'. ועיין מזה ג"כ בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' ויקרא

Mais cela s'explique par la raison mentionnée plus haut : la lumière qui est attirée en eux et s'y revêt provient du niveau d'Atik, au-dessus d'Arieh Anpin. Dans Mevo She'arim, Sha'ar 3, Part 2, chapter 5, [il est écrit] que la dimension intérieure des treize tikkounim de la barbe provient de l'Avira («l'air»), où se dévoile le Daat d'Atik, etc. Voir également à ce sujet le Ramaz, Parshas Vayikra.)

(בדף ט"ו ע"ב) ובפ' אמור (בדף צ"ד) בשם הלק"ת [הלכותי תורה (להאריז"ל)] שיש ב' בחי' בדיקנא שערות והפנימית וזה הפנימית הוא מע תיק והוא מאיר בזמן הרצון כו'

(folio 15b), et Parshas Emor (folio 94), au nom du Likkutei Torah de l'Arizal : la barbe comporte deux niveaux, les cheveux et la dimension intérieure (pnimiyout) ; cette dimension intérieure provient d'Atik et brille en un temps de faveur, etc. ;

ע"ש ועיין עוד מענין י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] בפרדס שער הצחצחות פרק א' עד סוף פ"ד ועכ"פ [ועל כל פנים] בר"ה [בראש השנה] ויוהכ"פ [יום הכפורים] שאומרים המלך הקדוש היינו שממשיכים ב"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] מבחי' קדושת שלמעלה מקדושתכם לכן הוא מכפר על הפגמים דמעשה המצות כו'.

voir là-bas. Voir également, au sujet des Treize Attributs de miséricorde, le Pardes, Sha'ar HaT-zachtzachos, du chapitre 1 jusqu'à la fin du chapitre 4. Quoi qu'il en soit, à Roch Hachana et à Yom Kippour, lorsque nous disons «le Roi saint», cela signifie que nous attirons [la lumière] dans les treize tikkounim de la barbe depuis le niveau de «Ma sainteté, qui est au-dessus de votre sainteté» ; c'est pourquoi cela expie les défauts dans l'accomplissement des mitsvot, etc.

22 ועי"ל [ועוד יש לומר] כי התורה ומצות עצמן הם בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות בסוד השמים כסאי והארץ הדום רגלי אלא ששרשן ממו"ס [ממוחא סתימאה] וגלגלתא דא"א והי"ג מדות הרחמים הם י"ג מכילין דא"א עצמן והאור הנמשך ומתלבש בהן הוא מעתיק ממש.

On peut encore dire que la Torah et les mitsvot elles-mêmes se trouvent dans Zeir Anpin et Noukva du Monde d'Atsilout (Émanation), selon le mystère de «Les cieux sont Mon trône, et la terre est le marchepied de Mes pieds». Cependant, leur racine provient de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) et de la Guilgalta d'Arich Anpin. Quant aux Treize Attributs de Miséricorde, ils sont les treize mesures d'Arich Anpin lui-même, et la lumière qui y est attirée et s'y revêt provient d'Atik lui-même.

ועמ"ש בביאור דכגדי לבן דכה"ג [דכהן גדול] ביוהכ"פ [ביום הכפורים] בפ' אחרי. ובזה יוכן דהנה יוהכ"פ [יום הכפורים] נק' שבת שבתון שהוא למעלה מבחי' שבת כמ"ש במ"א באריכות בד"ה האזינו השמים כו'

Voyez aussi ce qui est écrit dans l'explication des vêtements blancs du Kohen Gadol à Yom Kippour, dans la paracha A'harei. Cela permet de comprendre que Yom Kippour est appelé Chabbat Chabbaton (un Chabbat de repos complet), qui est au-dessus du niveau de Chabbat, comme il est expliqué ailleurs longuement dans le maamar commençant par «Prêtez l'oreille, ô cieux», etc.

ואף על פי כן הרי יוהכ"פ [יום הכפורים] נקרא בשם מקרא קדש ושבת הוא קדש עצמו עיין בזהר פ' אמור (דף צ"ד).

Et pourtant, Yom Kippour est appelé mikra kodesh (une sainte convocation), tandis que Chabbat est kodesh lui-même ; voyez le Zohar, paracha Emor (folio 94).

אך כי לפי שבחינת קדושה זו דיוהכ"פ [דיום הכפורים] היא מבחי' קדושתו כו' כנ"ל לכן גם בחי' מקרא קדש דבחינה זו גבוה הרבה יותר מעצם הקדש דקדושתכם כו'.

Mais [l'explication est la suivante] : puisque ce niveau de sainteté de Yom Kippour provient du niveau de «Ma sainteté», etc., comme mentionné plus haut, le niveau même de mikra kodesh propre à ce niveau est donc bien supérieur à l'essence même du kodesh de «votre sainteté», etc.

וכמו שבי"ג מדות הרחמים עם היותן בי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהן רק בחינת שערות וקדוש בוי"ו ואעפ"כ [ואף על פי כן] הם ממלאים הפגמים שנעשו בתומ"צ [בתורה ומצות] שהן מבחי' קדש העליון עצמו כו'

Il en va comme pour les Treize Attributs de Miséricorde : bien qu'ils se trouvent dans les treize Tikounim de la barbe, qui ne sont que du niveau des cheveux, et qu'il s'agisse de kadosh avec un vav, ils comblent néanmoins les défauts causés dans la Torah et les mitzvot, qui relèvent du niveau du kodesh suprême lui-même, etc.

אלא לפי שבהן נמשך ומתלבש מבחי' קדושתו כו' בחי' עתיק לכן אע"פ [אף על פי] שהמשכה נמשך רק דרך בחי' שערות וקדוש בוי"ו הוא גבוה מבחי' קדש עצמו הנמשך ע"י התומ"צ [התורה ומצות] וכמ"ש נושא עון כו'.

Mais cela tient au fait qu'en eux se trouve attiré et revêtu [un flux de lumière] provenant du niveau de «Ma sainteté», etc., du niveau d'Atik. C'est pourquoi, bien que le flux ne soit attiré que par le canal du niveau des cheveux et de kadosh avec un vav, il est supérieur au niveau du kodesh lui-même, attiré par la Torah et les mitzvot ; comme il est écrit : «Il porte la faute», etc.

23 ויובן עוד ע"ד מאמר בב"ר [בבראשית רבה] פ' ס' יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים וכמשי"ל

[וכמה שכתוב לעיל] דפ"י שיחה הוא משל על ההמשכה שבבחי' שערות ונוכלות ואעפ"כ [ואף על פי כן] יפה

שיחתן כו'

Cela se comprendra encore à la lumière de l'enseignement de Bereishis Rabbah, section 60: «La conversation des serviteurs des Patriarches est plus belle que la Torah des enfants.» Comme cela a été écrit plus haut, le terme «conversation» est une allégorie de l'effusion qui se situe au niveau des cheveux et des novlos; et pourtant, «leur conversation est plus belle», etc.

והיינו לפי שהאבות שרשן מחג"ת [מחסד גבורה תפארת] דעתיק כמ"ש בד"ה אם בחקתי בענין בעבר הנהר

ישבו אבותיכם ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' אמור

Cela tient au fait que les Patriarches ont leur racine dans 'Hessed, Guevoura et Tiferet d'Atik, comme il est écrit dans le maamar commençant par «Si vous suivez Mes lois», à propos de «Vos pères demeurèrent au-delà du Fleuve»; voir aussi le Ramaz sur la Paracha Emor

(דצ"ט ע"ב) גבי ואפיק לון מגו נהרא כו' והוא שרש ומקור האור הנמשך ב"ג ת"ד [תיקוני דיקנא].

(folio 99b), à propos de «et Il les fit sortir de l'intérieur du fleuve», etc. C'est là la racine et la source de la lumière qui est attirée dans les treize tikkounim de la barbe.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] עד אברהם לא היה זקנה כו' בגמרא פ"ז [פרק ז'] דב"מ [דכבא מציעא] (דף

פ"ז [פרק ז'] ע"א) ובסנהדרין פרק חלק (דף ק"ז ע"ב) וברכות תולדות פס"ה

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Jusqu'à Avraham, il n'y avait pas de vieillesse (zikna)», etc., dans la Guemara, chapitre 7 de Bava Metzia (folio 87a), dans Sanhedrin, chapitre Chelek (folio 107b), et dans [Midrash] Rabbah, Toldos, section 65.

ולכן תיקון הראשון מי"ד ת"ד [תיקוני דיקנא] שם אל שהוא חסד שהוא בחינת אברהם כמ"ש וחסד

לאברהם. וזהו ענין יפה שיחתן כו' מתורתן של בנים וכנ"ל.

C'est pourquoi le premier tikkoun des treize tikkounim de la barbe est le Nom Kel, qui est 'Hessed, le niveau d'Avraham, comme il est écrit: «la bonté envers Avraham». C'est là le sens de «la conversation est plus belle», etc., «que la Torah des enfants», comme indiqué plus haut.

ועד"ז נתבאר במ"א גבי תנופת שתי הלחם ע"ג [על גבי] שתי הכבשים דמה שחכמה ובינה יונקים ממזלות דא"א שהוא מבחי' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] הוא גבוה יותר ממה שמלבישים לזרועות דא"א שהם חו"ג [חסד וגבורה] ע"ש.

Dans le même ordre d'idées, il a été expliqué ailleurs, au sujet de la balancement des deux pains au-dessus des deux agneaux, que le fait que 'Hokhma et Bina puissent leur nourriture dans les mazalot d'Arich Anpin, qui relève du niveau des treize tikkounim de la barbe, est plus élevé que le fait qu'elles revêtent les bras d'Arich Anpin, qui sont 'Hessed et Guevoura; voir là-bas.

ועמ"ש בדרוש יו"ט [יום טוב] הראשון של ר"ה [ראש השנה] שחל להיות בשבת גם הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שלשה הטעימן הקב"ה בעוה"ז מעין העולם הבא אלו הן אברהם יצחק ויעקב כדאיתא בגמרא ספ"ק [סוף פרק קמא] דב"ב [דבבא בתרא] (ד"ז א').

Voir ce qui est écrit dans le discours consacré au premier jour de fête de Roch Hachana tombant un Chabbat. De plus, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Trois personnes, le Saint béni soit-Il leur donna en ce monde un avant-goût du Monde futur: Avraham, Yits'hak et Yaakov», comme cela est rapporté dans la Guemara, à la fin du premier chapitre de Bava Basra (folio 17a).

ועמ"ש מזה סד"ה קול דודי. ועוה"ב [ועולם הבא] נקי ודרך חיים שלמעלה מנר מצוה ותורה אור כדאיתא בגמרא פ"ק [פרק קמא] דברכו ת (ד"ה סע"א [סוף עמוד א]) וברכות בראשית ס"פ ט'.

Voir ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par «La voix de mon bien-aimé». Le Monde futur est appelé «la voie de la vie», qui se situe au-dessus de «une mitsva est une lampe et la Torah est une lumière», comme cela est rapporté dans la Guemara, premier chapitre de Bera-chos (folio 5, fin du côté a), et dans [Midrash] Rabbah, Bereishis, fin de la section 9;

שמות פ' א'. וענין בחי' ודרך חיים היינו פנימית התורה שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] עמ"ש מזה ע"פ תורה צוה וע"פ כי על כל כבוד חופה.

Chemot, section 1. Le niveau de «la voie de la vie» est la dimension intérieure (pnimiyout) de la Torah, qui sera révélée dans les Temps futurs; voir ce qui est écrit à ce sujet à propos du [verset] «La Torah que [Moïse] a ordonnée» et du [verset] «Car sur toute la gloire, il y aura un dais».

24 וזהו ג"כ מ"ש ענין השמים החדשים כו' עומדים לפני. שלמעלה מבחי' השמים כסאי והארץ הדום רגלי שהוא ענין כי נר מצוה ותורה אור כו'.

Et c'est aussi [le sens de] ce qui est écrit au sujet des «nouveaux cieux», etc.: «qui se tiennent devant Moi»; ils sont au-dessus du niveau de «Les cieux sont Mon trône, et la terre, Mon marchepied», qui correspond à «Car une mitsva est une lampe et la Torah est une lumière», etc.

ולזאת יפה שיחתן כו' מתורתן של בנים וזהו ענין ההמשכה שממשיכים בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] בירח האיתנים שבו נולדו איתני עולם למלאות הפגמים שבתורתן של בנים.

C'est pourquoi «leur conversation est plus belle», etc., «que la Torah des enfants». Et c'est là le déversement que nous attirons durant les Dix Jours de Techouva, au cours du «mois des puissants (Eisanim)», où naquirent «les puissants du monde», afin de réparer les défauts de la Torah des enfants.

ועמ"ש עוד מזה בסוף ביאור ע"פ תורה צוה. עוי"ל [עוד יש לומר] בענין יוהכ"פ [יום הכפורים] ושבת בלשון אחר כי

Voir aussi, à ce sujet, la fin de l'explication sur [le verset] «La Torah [que Moché] a ordonnée». On peut également expliquer autrement la question de Yom Kippour et de Chabbat: car...

הנה יש בחינת קדש ויש בחי' קדש הקדשים שלמעלה מבחי' קדש וכמ"ש בזהר משפטים (דקכ"א).

Il existe le niveau de kodesh, et celui de kodesh hakodachim (le Saint des saints), qui est supérieur au niveau de kodesh, comme il est écrit dans le Zohar, Michpatim (folio 121).

ושבת הוא בחי' קדש עצמו אבל ביוהכ"פ [ביום הכפורים] נמשך מבחי' קדש הקדשים וזהו שנק' שבת שבתון ולכן ביוהכ"פ [ביום הכפורים] היה נכנס הכה"ג [הכהן גדול] לבית קדש הקדשים כו'

Chabbat est le niveau de kodesh lui-même, mais à Yom Kippour [la lumière] est attirée du niveau du Saint des saints; c'est pourquoi il est appelé Chabbat Chabbaton (un Chabbat de repos complet). Ainsi, à Yom Kippour, le Kohen Gadol entrait dans le Saint des saints, etc.

ולכן גם בחי' מקרא קדש הזה דקדש הקדשים גבוה מעצמיות בחינת הקדש לבד ולכן הוא ממלא ומשלים כל הפגמים שנעשו בקדש כו'. ושני הדרכים קרובים זל"ז [זה לזה] כמוכח.

C'est pourquoi ce niveau de mikra kodesh, issu du Saint des saints, est lui aussi supérieur à l'essence même du seul niveau de kodesh; il comble donc et répare tous les défauts apparus dans kodesh, etc. Les deux explications sont proches l'une de l'autre, comme on le comprend.

מיהו גם שבת נקרא שבת שבתון אלא שלא נאמר בו שבת שבתון הוא לכם כמ"ש גבי יוהכ"פ [יום הכפורים] ומבואר מזה סד"ה לבאר ענין יוהכ"פ [יום כפור / יום הכפורים]:

Toutefois, Chabbat est lui aussi appelé Chabbat Chabbaton ; seulement, il n'est pas dit à son sujet : « C'est pour vous un Chabbat Chabbaton », comme il est écrit à propos de Yom Kippour. Cela est expliqué à la fin du maamar qui commence par « Pour expliquer la question de Yom Kippour ».

25 ג והנה נש"י [נשמות ישראל] שרשן ממלכות דאצילות ולפי שנעוץ תחלתן בסופן כו' שהמלי' שרשה מכתר וכמאמר כתר עליון דאיהו כתר מלכות (וכמ"ש"ל [וכמה שכתוב לעיל] בשם הרע"מ [הרע"א מהימנא] פ' פנחס דרנ"ו ב' ות"ז [ותיקוני זהר] תיקון עשירי כו')

(3) Or, les âmes d'Israël ont leur racine dans Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation) ; et puisque « leur commencement est enchâssé dans leur fin », etc., Mal'hout a sa racine en Kéter (la Couronne), comme le dit l'adage : « Le Kéter supérieur est le Kéter de Mal'hout » (comme cela a été écrit plus haut au nom du Raaya Mehemna, Parachat Pin'has, folio 256b, et du Tikkouné Zohar, Tikkoun 10, etc.),

והיינו מבחי' מלכות דא"ס וע"כ ע"י התשובה יכולים הם להמשיך י"ג הרחמים מבחי' מלכות דא"ס שהוא פנימית הכתר כו'.

c'est-à-dire dans le niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof). C'est pourquoi, par la techouva (retour), elles peuvent faire descendre les Treize [Attributs] de Miséricorde depuis le niveau de Mal'hout de l'Infini, qui est la dimension intérieure de Kéter, etc.

וזהו במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד היינו שעל ידי התשובה ממשיך מבחי' עתיק פנימית הכתר מה שאין העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דמעשה המצות מגיע שם.

Et c'est là le sens de : « Là où se tiennent les baalé techouva, les justes parfaits ne peuvent se tenir » : par la techouva, on fait descendre depuis le niveau d'Atik, la dimension intérieure de Kéter, [un influx] que l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines) produite par l'accomplissement des mitzvot ne peut atteindre.

וזהו ענין המלך הקדוש. ואומרים זה בכל עשיית [עשרת ימי תשובה] כי יש עשרה עומקים ליי"ס [לי' ספירות] שממשיכים בכל יום עומק אחד

Et c'est là le sens de « le Roi saint ». Nous le disons pendant les Dix Jours de Techouva, car il y a dix profondeurs correspondant aux dix Séfirot, et chaque jour nous faisons descendre une profondeur

(והם בחיי הכתרים דע"ס [דעשר ספירות] שהם בחיי אצילות שבאצילות עי' [עיין] בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' קרח) (דקע"ו) וזהו מילוי כל הפגמים שנעשו בע"ס [בעשר ספירות] שע"י המשכת העומקים מתמלאים הפגמים כו'

(elles sont le niveau des Kétarim (couronnes) des dix Séfirot, c'est-à-dire le niveau d'Atsilout au sein d'Atsilout ; voir le Ramaz sur Parachat Kora'h) (folio 176). Et c'est ainsi que sont comblées toutes les imperfections apparues dans les dix Séfirot : en faisant descendre les profondeurs, les imperfections sont comblées, etc.

ומקור המשכה זו הוא ממעמקים קראתיך פי' ממעמקים ב' עומקים והיינו בחי' עתיק ואריך כו' והיינו ענין המלך הקדוש

Et la source de cet influx est : « Des profondeurs (mima'amakim), je T'ai appelé » ; mima'amakim signifie deux profondeurs, à savoir les niveaux d'Atik et d'Arieh, etc. Et c'est là le sens de « le Roi saint ».

ולכן אומרים זה בכל עשיית [עשרת ימי תשובה] להמשיך לכל העשרה עומקים ממעמקים הנ"ל. וזהו ענין אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה שם אד' בר"ה [בראש השנה] כו'

C'est pourquoi nous le disons pendant les Dix Jours de Techouva, afin de faire descendre l'influx depuis les mima'amakim mentionnés plus haut dans chacune des dix profondeurs. Et c'est là le sens de : « Ado-nai Havaya fera germer la justice et la louange » : le Nom Ado-nai à Roch Hachana, etc.

(וענין ששם אד' יצמיח גילוי י"ג מדות הרחמים דעתיק יובן ממ"ש בביאור ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' כו' בענין אם עונות תשמר י"ה אד' מי יעמוד ע"ש וכדלקמן)

(Le fait que le Nom Ado-nai fasse germer la révélation des Treize Attributs de Miséricorde d'Atik se comprendra à partir de ce qui est écrit dans le commentaire sur [le verset] « Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande », etc., à propos de « Si Tu, D.ieu, gardais le compte des fautes, Ado-nai, qui pourrait subsister ? » ; voir là-bas, et comme il sera expliqué plus loin.)

ושם הוי' בניקוד אלקים ביהכ"פ [ביום הכפורים] והיינו כי תהלה שהוא גילוי אור א"ס ב"ה ע"ד בהילו נרו זהו שם הוי'

Et le Nom Havaya vocalisé comme Elokim à Yom Kippour. Cela signifie que la « louange » (tehila), qui est le dévoilement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, comme dans « lorsque Sa lampe brillait » (behilo), est le Nom Havaya.

והנה ע"י גילוי זה דוחה החשך כמ"ש רוממות אל בגרונם כו' ולכן ע"ז בא ניקוד אלקים.

Et par ce dévoilement, l'obscurité est repoussée, comme il est écrit : « Les exaltations de D.ieu sont dans leur gorge », etc. ; c'est pourquoi la vocalisation d'Elokim intervient à cet égard.

וזהו ענין ותהלה נגד כל הגוים ועיקר הענין כי הנה הכתר הוא ממוצע בין המאציל לנאצלים ויש בו מבחי' תחתונה שבמאציל והוא בחי' מלי' דא"ס

Et tel est le sens de « et louange devant toutes les nations ». Voici le fond de la question : Kéter est un intermédiaire entre l'Émanateur et les émanés, et il comporte quelque chose du niveau inférieur de l'Émanateur, à savoir le niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof) ;

וזהו מה שהוא בחי' מקבל מהמאציל א"ס ב"ה ונק' בחי' זו עתיק ויש בו משרש הנאצלים וזהו מה שהוא ראש ומקור לנאצלים ונק' א"א.

et c'est en tant que récepteur de l'Émanateur, l'Infini, béni soit-Il, qu'il constitue le niveau appelé Atik ; il comporte aussi quelque chose de la racine des émanés, et c'est en tant que tête et source des émanés qu'il est appelé Arich Anpin.

26 והנה מצד מה שהוא בחי' מקבל נק' אלקים כי אלקים זהו בחי' מלי' סופא דכל דרגין כו' וכך הוא במלי' דא"ס.

Or, du point de vue où il est réceptif, il est appelé Elokim, car Elokim est le niveau de Mal'hout (souveraineté), « la fin de tous les degrés », etc. Il en va de même pour Mal'hout de l'Infini (Ein Sof).

ומצד מה שהוא משפיע וראש לנאצלים נק' הוי'. ועיין כה"ג [כהאי גוונא] בזהר בלק (דקפ"ז סע"א [סוף עמוד א]) במלי' דאצילות שבאצילות נק' מלאך לגבי או"א [אבא ואימא] ובירידתה בבי"ע נקרא הוי' כו'

Et du point de vue où il est dispensateur et tête des émanés [niveaux], il est appelé Havaya. Voyez quelque chose de semblable dans le Zohar, Balak (folio 187, fin du côté a) : Mal'hout d'Atsilout, au sein d'Atsilout, est appelée un ange (malach) par rapport à Abba et Imma ; lorsqu'elle descend dans Béria, Yetsira et Assiya, elle est appelée Havaya, etc.

וכנודע בפ"י ואמונה כל זאת וקיים עלינו שבבחינת אצילות נקרא המלכות זאת לשון נוק' [נוקבא] ובירידתה בבי"ע נק' דכר

Et comme on le sait d'après le sens de « Et tout ceci (zos) est fidèle et établi sur nous » : au niveau d'Atsilout, Mal'hout est appelée zos, terme féminin (Noukva), tandis que, dans sa descente en Béria, Yetsira et Assiya, elle est appelée au masculin ;

וזהו וקיים לי [לשון] זכר והיינו עלינו ראש לשועלים כו' וכמו שכתוב מזה לעיל בפ' עקב גבי בהמ"ז [ברכת המזון].

c'est pourquoi il est dit vekayam (« et établi »), terme masculin ; et c'est là le sens de « sur nous », « une tête pour les renards », etc., comme il est expliqué plus haut à ce sujet, dans la Paracha Ekev, à propos de la bénédiction après le repas.

וכך יובן גם כן בבחי' מל' דא"ס שנעשה כתר לאצילות כו' וזהו ענין הוי' בניקוד אלקים בחינת הוי' היינו שרש הנאצלים והיותו בניקוד אלקים היינו בחינה תחתונה שבמאציל.

On comprendra de même le niveau de Mal'hout de l'Infini, qui devient Kéter (la Couronne) pour Atsilout, etc. Tel est le sens de Havaya vocalisé selon Elokim : le niveau de Havaya est la racine des émanés [niveaux], et le fait qu'il soit vocalisé selon Elokim désigne le niveau inférieur au sein de l'Émanateur.

ועד"ז ממש פי' בע"ח [בעץ חיים] (שמ"א ספ"ג [סוף פרק ג']) בענין אני ואין שבחינת אני נקרא מלכות דא"ק [דאדם קדמון] ובחינת אין נק' כשנעשה כתר לאצילות וכ"ה עוד בע"ח [בעץ חיים] ש"ב [של בינונים] פ"ב [פרק ב'].

De même, Etz 'Haïm explique précisément (Sha'ar 41, fin du chapitre 3) la notion de Ani (« moi ») et de Ayin (« néant ») : le niveau de Ani est appelé Mal'hout d'Adam Kadmon ; il est appelé le niveau de Ayin lorsqu'il devient Kéter pour Atsilout. Il en va également ainsi dans Etz 'Haïm, Sha'ar 2, chapitre 2.

וזהו שנק' יוהכ"פ [יום הכפורים] קדוש הוי' שהוא למעלה מבחי' שם הוי' כנ"ל וזהו ענין ז"פ [ז' פעמים] הוי' הוא האלקים שאומרים בנעילה כו'

C'est pourquoi Yom Kippour est appelé kedosh Havaya (« saint pour Havaya »), car il se situe au-dessus du niveau du Nom Havaya, comme indiqué plus haut. Tel est le sens des sept répétitions de « Havaya, Lui, est Elokim » à Neïla, etc.

ועד"ז יש לפרש מ"ש בסבא דמשפטים (דק"ה) דבחי' שמו הגדול היינו שם אלקים כו' ושמו הגדול הוא בחי' א"ס ממש כמ"ש במ"א וזהו אם עונות תשמר י"ה אדני מי יעמוד.

Dans le même esprit, on peut expliquer ce qui est dit dans le Sava de Michpatim (folio 105) : le niveau de « Son grand Nom » désigne le Nom Elokim, etc. ; et « Son grand Nom » est le niveau de l'Infini lui-même, comme il est écrit ailleurs. Tel est le sens de : « Si Toi, Yah, Tu prends garde aux fautes, Ado-naï, qui pourra tenir ? »

והוא מש"כ [מה שכתוב] אד' הוי' יצמיח כו' כי הוי' בניקוד אלקים היינו מי שהוא בחי' בינה

Et c'est ce qui est écrit : «Ado-naï Havaya fera germer», etc. : car Havaya avec les voyelles d'Elokim, c'est Mi («qui»), c'est-à-dire le niveau de Bina (compréhension) ;

והיינו שמב' שמות אלו נמשך ההתגלות שבר"ה [שבראש השנה] ויוהכ"פ [ויום הכפורים] למלאות כל הפגמים כנ"ל ועיין מזה בזהר בלק [דקפ"ה ע"ב] ועיין במק"מ [במקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם שהאריך בזה.

c'est-à-dire que de ces deux Noms découle la révélation de Roch Hachana et de Yom Kippour, qui vient combler toutes les déficiences, comme indiqué ci-dessus. À ce sujet, voir le Zohar, Balak (folio 185b), ainsi que le Mikdash Melech et le Ramaz, qui développent longuement cette question.

וזהו מי ימלל גבורות וכו' וכדפי' בזהר יתרו (פ"ג [פרק ג'] א') שהוא מלשון וקטפת מלילות והיינו שמרכך וממתיק הגבורות ועי"ז ישמיע כל תהלתו יצמיח תהלה כו'

C'est là le sens de «Qui dira (yemalel) les actes puissants (guevourot)», etc., comme l'explique le Zohar, Yitro (83a) : le terme est apparenté à «et tu pourras cueillir des épis (melilot)», c'est-à-dire qu'Il adoucit et tempère les guevourot ; grâce à cela, «il fera entendre toute Sa louange» : «Il fera germer la louange», etc.

ועמ"ש סד"ה היום הזה מצוך גבי לתהלה דתהלה פי' אור ועיין ברבות ר"פ תצוה מאירים למי שמאיר כו'

Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par «Ce jour... te commande», au sujet de «pour la louange (tehila)» : tehila signifie lumière. Voir également [le Midrach] Rabba, au début de la paracha Tetsavé : «Ils éclairent Celui qui éclaire», etc.

ויוכן עם מ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג'] נשא [ק"ל ע"א] בענין באור הוי' דהיינו אור א"ס ב"ה המאיר בשם הוי' כמ"ש כמ"א בענין ושמרו דרך הוי'.

Cela se comprendra à la lumière de ce qui est écrit dans le Zohar, IIIe partie, Nasso (130a), au sujet de «dans la lumière de Havaya» : il s'agit de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui brille dans le Nom Havaya, comme il est écrit ailleurs au sujet de «et ils garderont la voie de Havaya».

וזהו מ"ש לעברך בברית כו' למען הקים אותך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלקים.

Et c'est là le sens de ce qui est écrit : «Pour te faire entrer dans l'alliance», etc., «afin de t'établir aujourd'hui comme peuple pour Lui, et qu'Il soit ton D.ieu (Elokim).»

27 וכמ"ש בדי"ה אתם נצבים להיות ישראל עלו עד בחי' מחשבה העליונה והוא ית' כביכול השפיל אי"ע [את

עצמו] להיות לך לאלקים ור"ל [ורוצה לומר] שישראל לי ראש

Et comme il est écrit dans le discours qui commence par « Vous êtes debout », Israël s'est élevé jusqu'au niveau de la pensée supérieure, et Lui, béni soit-Il, s'est en quelque sorte abaissé « pour être votre D.ieu (Elokim) » ; c'est-à-dire qu'Israël est li roch, « une tête pour Moi »,

והיינו שמתעלים עד בחי' א"א שנקרא גלגלתא שזהו בחי' ראש והוא מ"ש שאו את ראש כל עדת בני ישראל כו'

c'est-à-dire qu'ils s'élèvent jusqu'au niveau d'Arieh Anpin, appelé Goulgalta (le crâne), qui est le niveau de la tête. C'est ce qui est écrit : « Relève la tête de toute l'assemblée des enfants d'Israël », etc.,

לגלגלתם והוא בחי' שרש הנאצלים שעד שם עלו נש"י [נשמות ישראל] והוא ית' המאציל העליון השפיל את עצמו היינו התגלות מלכות דא"ס להיות עתיק לאצילות.

« selon leurs crânes (legoulgelotam) » ; et c'est le niveau de la racine des émanés, jusqu'auquel les âmes d'Israël se sont élevées. Et Lui, béni soit-Il, l'Émanateur suprême, s'est abaissé : c'est-à-dire que la révélation de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof) devienne Atik pour Atsilout.

28 וזהו ענין המלך הקדוש. וזהו להיות לך לאלקים. ונק' אלקים שהרי הוא בחי' תחתונה שבמאציל כו'

Et voilà le sens de « le Roi saint ». Et voilà ce que signifie « être pour toi D.ieu (Elokim) ». Il est appelé Elokim parce qu'il est le niveau le plus bas au sein de l'Émanateur, etc. ;

אבל מ"מ זהו תכלית הפנימית שאפשר להתגלות באצילות כו' ויותר יומתק ענין זה בפסוק שבפ' בחקתי והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם.

mais néanmoins, c'est la dimension intérieure la plus profonde qui puisse être révélée en Atsilout, etc. Cette idée sera encore mieux mise en valeur par le verset de la paracha Be'hukotai : « Je marcherai au milieu de vous, je serai votre D.ieu (Elokim), et vous serez Mon peuple. »

פי' בתוכם ממש מאחר שיתעלו עד בחי' א"א אשר בו מתלבש ומתגלה בחי' עתיק.

Le sens est : véritablement « au milieu de vous », puisqu'ils s'élèveront jusqu'au niveau d'Arieh Anpin, en lequel le niveau d'Atik est revêtu et révélé.

29 וז"ש [וזהו שכתוב] לי לעם וכ"מ [וכל מקום] שנאמר לי אינו זו לעולם כו' כמ"ש במ"א משום כי פי' לי היינו בחי עתיק כו' וכ"כ [וכן כתב] ר"פ וארא ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים כו'

Et c'est ce qui est écrit : « un peuple pour Moi ». Partout où il est dit « pour Moi », cela ne disparaît jamais, etc., comme il est écrit ailleurs, car le sens de « pour Moi » désigne le niveau d'Atik, etc. Il est également écrit au début de la parasha de Vaéra : « Je vous prendrai pour Moi comme peuple, et Je serai pour vous D.ieu (Elokim) », etc.,

וידעתם כי אני הוי' פי' מה שעכשיו בחי' לא נודעתי היינו רדל"א [רישא דלא אתידע] יומשך בבחי' וידעתם כו'. וז"ש [וזהו שכתוב] במ"ת [במתן תורה] וידבר אלקים כו' אנכי הוי' אלקיך כו'.

« et vous saurez que Je suis Havaya » : cela signifie que ce qui est maintenant du niveau de « Je ne me suis pas fait connaître », c'est-à-dire le Radla (la Tête inconnaissable), sera révélé au niveau de « et vous saurez », etc. C'est ce qui est écrit au don de la Torah : « Elokim parla », etc., « Je suis Havaya, votre D.ieu (Elokim) », etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] ג"כ בברכת יצחק ויתן לך האלקים מטל השמים כו' עיין בזהר יתרו (דפ"ג) ועמ"ש ע"פ שוש אשיש בהוי"ה ותגל נפשי באלקי.

C'est également ce qui est écrit dans la bénédiction d'Its'hak : « Qu'Elokim te donne de la rosée des cieux », etc. Voir le Zohar, Yitro (folio 83). Voir aussi ce qui est écrit à propos du [verset] : « Je me réjouirai grandement en Havaya ; mon âme exultera en mon D.ieu (b'Elokaï). »

דשם נת' [נתבאר] ג"כ כי הגילה היא השמחה בפנימית שגבוה יותר מהשמחה שבחיצונית וכמ"ש ישמח ישראל בעושי בני ציון יגילו במלכם. ובני ציון הם היקרים ונאמר עליהם יגילו כו' דייקא.

Car il y est également expliqué que la gila (exultation) est la joie de la dimension intérieure, qui est supérieure à la joie de la dimension extérieure, comme il est écrit : « Qu'Israël se réjouisse en son Créateur ; que les enfants de Sion exultent en leur Roi. » Les enfants de Sion sont les précieux, et c'est précisément à leur sujet qu'il est dit : « qu'ils exultent », etc.

30 ועמ"ש מזה ע"פ ציון במשפט תפדה ועד"ז נאמר ה' מלך תגל הארץ ישמחו אים רבים.

Et voyez ce qui est écrit à ce sujet à propos du verset : « Sion sera délivrée par la justice. » Dans le même ordre d'idées, il est dit : « Havaya règne ; que la terre exulte (tagel), que les nombreuses îles se réjouissent. »

הרי בארץ שהיא חשובה יותר מאיים נאמר תגל כו' וכתוב תגל נפשי באלקי דייקא ולפי הנ"ל אתי שפיר כי הגילה נמשך מגילוי פנימית הכתר בחי' עתיק וזהו ענין באלקי כנ"ל.

Ainsi, à propos de la terre, qui est plus importante que les îles, il est dit : «qu'elle exulte», etc. Et il est écrit : «Mon âme exultera en mon D.ieu (b'Elokai)», précisément. À la lumière de ce qui a été dit plus haut, cela s'explique bien : car la gila découle de la révélation de la dimension intérieure de Kéter, le niveau d'Atik ; c'est là le sens de «en mon D.ieu», comme mentionné plus haut.

אך שם נת' [נתבאר] בע"א [באופן אחר] כי מה שנק' אלקי זהו ע"ש [על שם] שההשפעה מעתיק שהוא גילוי פנימית הכתר א"א להיות כ"א על ידי גבורות וצמצומים כו' וכענין י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] כו'

Mais là-bas, cela a été expliqué d'une autre manière : il est appelé Elokai parce que le flux provenant d'Atik, qui est la révélation de la dimension intérieure de Kéter, ne peut se produire qu'au moyen des guevourot et de contractions (tsimtsoumim), etc., comme dans le cas des treize Tikounim de la barbe, etc.

נמצא לפ"ז [לפי זה] מצד ההשפעה שמבחי' עתיק הוא שנק' בשם אלקים כו' (ועד"ז יתפרש הטעם שאומרים על שם אלקים אלקינו משא"כ בכל השמות).

Il en ressort donc que c'est en considération du flux provenant du niveau d'Atik qu'il est appelé du Nom Elokim, etc. (Dans le même ordre d'idées s'expliquera la raison pour laquelle nous disons, à propos du Nom Elokim, Elokeinou («notre D.ieu»), ce qui n'est pas le cas pour tous les [autres] Noms.

והתירוץ כי פי' אלקינו היינו שלנו שימושך בבחינת גילוי ממש לנו וזהו דייקא על ידי שם אלקים שהוא בחינת גבורות כו'. אמר לפני הסתלקותו שכך חלם לו בחלום אז ואמר שהתירוץ פשוט והקושיא טוב כו') :

Et la réponse est que le sens de Elokeinou est «qui est à nous» : qu'Il soit attiré jusqu'à nous dans une révélation véritable ; et cela ne peut se faire précisément que par le Nom Elokim, qui est le niveau des guevourot, etc. Avant son הסתלקות, il raconta qu'il en avait ainsi rêvé à l'époque, et il dit que la réponse était simple et que la question était bonne, etc.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/7/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak